

VAN NUL TOT NU

Hoe komen Kouk en Walk in Heythuysen aan hun naam?

03-06-2020 om 06:08 door Pieter Knippenberg

---

*De Busjop.
Afbeelding: via Heemkundevereniging Heitse*

De plaatsnaam Heythuysen die voor het eerst vermeld wordt in 1243 is eenvoudig van betekenis. Het dorp is genoemd naar een groep huizen op of aan de heide, waarbij heide 'niet in ontwikkeling gebracht land' betekent. Een naam die dus heel gemakkelijk te verklaren valt.

Dat het vaak wél veel tijd vergt een eenduidige verklaring voor de naam van een buurtschap, een straat of een perceel te vinden, heeft een viertal leden van Heemkundevereniging Heitse ondervonden bij het zoeken en beschrijven van de 'oude en jonge toponiemen' van hun woonplaats. De verzameling beschreven plaatsnamen waaraan twee jaar gewerkt is, nadert zijn voltooiing. De teksten moeten nog aangevuld worden met foto's en kaarten en het geheel wordt straks het vierde boek dat Heemkundevereniging Heitse gaat uitgeven. Door de coronacrisis loopt het project de nodige vertraging op waardoor de publicatiedatum onzeker geworden is.

Math Brouwers, Piet Kierkels, Jos Vossen en de schrijver van dit artikel vormen de redactie van boek over de Heitser toponiemen en tot maart van dit jaar voerde het viertal regelmatig 'toponiemenoverleg in het heemkundelokaal van de vereniging. Na iedere bijeenkomst kon iedereen weer met een huiswerkopdracht aan de slag. Honderden toponiemen werden verzameld variërend van veldnamen uit de 18e eeuw tot de 'verdwenen' straatnamen, de oude boerderijbenamingen en de huidige straatnamen in de kern en in het buitengebied van Heythuysen.

Pèrskerkhaof, Verloren kost en Kerrekakert

Hoe ouder de naam, des te moeilijker wordt het die naam te verklaren. Gelukkig voor de schrijvers zijn niet alle oude toponiemen uniek voor Heythuysen. Bepaalde veldbenamingen in een cijnsoek (schatboek) van de parochie van vóór de Franse tijd komen op meerdere plaatsen in ons land voor en zijn al door anderen verklaard. Zo kende Heythuysen vroeger een perceel met de naam 'Verloren kost'. Een perceel waar zelfs noeste arbeid weinig opleverde. De naam Pèrskerkhaof' (paardenkerkhof), een perceel nabij de huidige Tienderweg, blijkt ook niet enkel voorbehouden aan Heythuysen te zijn. Bronnenonderzoek leverde voor dit toponiem maar liefst drie verschillende verklaringen op: een begraafplaats voor paardenkadavers, zeer onvruchtbare grond maar ook grond waarop niet-gedoopten werden begraven. Voor veel toponiemen bestaan dus meerdere verklaringen.

De Busjop.

Foto: via Heemkundevereniging Heitse

Zo wordt het toponiem de Busjop verklaard als een stapelnaam gevormd door *boede* en *sjop*; beide woorddelen hebben dezelfde betekenis (schuurtje) als de samenstelling. Het kan echter ook een perceel van de familie Bisschops zijn geweest? Veel veldnamen zijn afgeleid van de naam van de eigenaar, de ligging, de vorm of de bodemgesteldheid en daardoor eenvoudig te verklaren. De vele Heitser toponiemen met -beemd en -broek verwijzen bijvoorbeeld naar natte percelen terwijl Aan Thuls verwijst naar een perceel van de familie Thuls. Een familienaam die nu nog in de straatnaam Tuulshoek verder

leeft. Vaak komen oude perceelsnamen in de huidige straatnaamgeving van Heythuysen terug. Voor sommige oude perceel- en straatnamen hebben de schrijvers geen verklaring weten te vinden: wat betekent bijvoorbeeld de naam Kakert in de perceelsnaam Kerrekakert? Wie het weet mag het zeggen.

Tot slot nog even terug naar de namen Kouk en Walk uit de kop van dit artikel. De naam Kouk verwijst naar een afgesloten meander van de hier stromende Tungelroysebeek. De naam Walk is mogelijk ontleend aan een oude leerlooiersterm. Het voorbewerken (ontlooiën) van huiden vond plaats in een zogenaamde wal- of walkvat. Aan de Walk lag destijds een grote waterpoel die hiervoor gebruikt zou kunnen zijn.

Na voltooiing van het boek zal Heemkundevereniging Heitse via haar [website](https://www.heemkundeverenigingheitse.nl/) (<https://www.heemkundeverenigingheitse.nl/>), en [Facebookpagina](https://www.facebook.com/heemkundevereniging.heitse.5) (<https://www.facebook.com/heemkundevereniging.heitse.5>) de publicatiedatum van het toponiemenboek bekendmaken.

Mogen we even je aandacht.

Dit is een artikel van De Limburger dat gratis beschikbaar is voor iedereen. Dat geldt niet voor alle artikelen, want zogeheten Plus-artikelen zijn exclusief voor onze abonnees. Zonder abonnees kunnen wij namelijk geen Limburgs nieuws maken. Sluit je daarom ook aan en kies voor goede en betrouwbare regionale journalistiek in Limburg, met liefde en passie gemaakt. Juist in deze onzekere tijden.

Er is al een abonnement voor 7,50 per maand.

[Bekijk abonnementen \(https://abonnement.limburger.nl/?utm_source=limburger&utm_medium=paco-deeplink&utm_content=gratis&utm_campaign=tolpoort-gratis\)](https://abonnement.limburger.nl/?utm_source=limburger&utm_medium=paco-deeplink&utm_content=gratis&utm_campaign=tolpoort-gratis)